

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

Кафедра економіки та менеджменту

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ РОЗВИТОК
СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської наукової конференції
здобувачів вищої освіти та вчених**

м. Одеса, 21 листопада 2025 року

**Одеса
2025**

Організатори: Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра економіки та менеджменту.

Укладачі:

Кібік Ольга Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Котлубай Вячеслав Олексійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія»;

Капустян Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія».

Економіко-правовий розвиток сучасної України : матеріали XIV Всеукр. наук. конф. здобувачів вищої освіти та вчених, м. Одеса, 21 листопада 2025 р. / за ред. д.е.н., проф. О.М. Кібік. Одеса : НУ «ОЮА», 2025. 262 с.

DOI: 10.32837/11300.31015

Думка укладачів може не збігатись з думкою авторів матеріалів. Відповідальність за зміст матеріалу несе автор. Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності несе автор.

Бойко Д.П.	
Вплив цифрових валют та криптоактивів на систему оподаткування і бухгалтерського обліку.....	166
Вишневський О.В.	
Блокчейн-технології як інструмент підвищення прозорості та безпеки облікових даних і транзакцій	170
Карандо М.О.	
Інформаційні технології в бухгалтерському обліку	173
Корчомкіна В.С.	
Методичні аспекти обліку пошкоджених активів в Україні	175
Марченко К.І.	
Хмарні технології бухгалтерського обліку: переваги, ризики та перспективи для українського бізнесу.....	178
Раулець Д.І.	
Застосування штучного інтелекту в підвищенні ефективності податкового контролю	181
Самусевич Д.Р.	
Особливості ведення бухгалтерського обліку та роль бухгалтера в умовах воєнного стану в Україні	184
Сінько К.І.	
Трансформація бухгалтерського обліку й оподаткування під впливом діджиталізації, воєнного стану та інтеграційних процесів	187
Деляєва В.В., Зварич С.А.	
Механізми регулювання офшорних юрисдикцій у контексті міжнародної податкової конкуренції: виклики та перспективи для України після 2022 року	190
Кравчук С.О.	
Проблеми тіньової економіки та шляхи їх мінімізації засобами сучасного обліку й аналітики	194
Павлюченко Д.М.	
Роль податків у формуванні доходів держави та забезпеченні економічного розвитку.....	197
Протеняк С.Є.	
Бухгалтерський облік в умовах воєнного стану	200
Терещина А.С.	
Автоматизація бухгалтерського обліку: виклики та переваги для малого бізнесу.....	203

Разом із розвитком цифрових технологій зростає значення кібербезпеки. Бутинець відзначає: «Захист облікової інформації – це стратегічне завдання підприємства, адже витік даних може призвести до втрати конкурентних переваг» [1]. Для цього використовують багаторівневе шифрування, двофакторну автентифікацію та регулярний аудит систем безпеки. Крім того, цифровізація бухгалтерії передбачає інтеграцію аналітичних систем і створення умов для прогнозування фінансових потоків. Подальший розвиток систем обліку передбачає удосконалення AI, впровадження автоматизованих звітних моделей та інтеграцію з ERP-системами для комплексного управління ресурсами підприємства.

Таким чином, інформаційні технології в бухгалтерському обліку є стратегічною складовою розвитку підприємства. Вони забезпечують високу точність обліку, оперативність формування звітності, аналітичність прийняття управлінських рішень і зменшення ризиків помилок. Перспективними напрямками є подальша цифровізація, впровадження AI, хмарних платформ та аналітичних систем для комплексного управління фінансовими потоками.

Література

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: навч. посіб. Житомир: ПП «Рута». 2023. 720 с.
2. Гавриленко Н.В. Цифровізація бухгалтерського обліку в Україні. *Фінанси, облік і аудит*. 2024. №2. С. 45-52.

Корчомкіна В.С.,

здобувачка 2 курсу

факультету судового та міжнародного права,

Національний університет «Одеська юридична академія»

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ПОШКОДЖЕНИХ АКТИВІВ В УКРАЇНІ

З початком повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України у 2022 році значна кількість активів, включаючи нерухоме майно, основні засоби, транспорт, обладнання та товарно-матеріальні цінності, зазнала

пошкоджень або повного знищення. Облік активів, регулюється низкою нормативних документів, які адаптовано до умов воєнного стану. Ключовим є Постанова Кабінету Міністрів України № 380 від 26 березня 2022 року, що встановлює порядок збору, обробки та обліку інформації про пошкоджене та знищене нерухоме майно через Державний реєстр майна, створений на базі порталу «Дія» [1]. Цей реєстр забезпечує централізоване документування інформації про втрати, включаючи дані про об'єкти нерухомості, їх стан та власників. Порядок оцінки шкоди та збитків, завданих агресією, що є основою для компенсаційних виплат визначено Постановою КМУ №326 від 20 березня 2022.

Методика визначення шкоди та обсягу збитків, завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності внаслідок знищення, визначена Наказом Міністерства економіки України від 18.10.2022 №3904/1223, встановлює правила оцінки реальних збитків, упущеної вигоди та потреб у відновленні. Ці механізми розроблено на основі національних та міжнародних стандартів оцінки, рекомендацій Світового банку та напрацювань інших авторитетних світових організацій. Вона є обов'язковою для застосування під час оцінки збитків, завданих постраждалим від збройної агресії, а також при проведенні відповідних судових експертиз. Її положення мають переважну силу над іншими нормативно-правовими актами, методиками чи рекомендаціями, що регулюють визначення розміру збитків для підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів господарювання всіх форм власності. Якщо певні питання оцінки збитків не охоплені цією Методикою, застосовують інші нормативно-правові акти з питань оцінки майна (зокрема, Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні») та міжнародні/національні стандарти оцінки, що має бути обґрунтовано у звіті про оцінку або висновку експерта [6].

Програма «єВідновлення» забезпечує компенсацію фізичним особам за пошкоджене нерухоме майно, зокрема житло, шляхом видачі житлових сертифікатів або грошових виплат [4]. Для юридичних осіб компенсаційні механізми поки обмежені, що вимагає подальшого вдосконалення нормативної бази.

Облік пошкоджених активів в Україні базується на загальних методичних прийомах методу бухгалтерського обліку: документації, інвентаризації, оцінці та подвійному записі. Процес включає: визначення ступеня пошкодження, відображення втрати вартості через списання або нарахування відповідних резервів/амортизації та документальне оформлення, що підтверджує причину пошкодження та призводить до коригування облікової вартості.

Можна виділити методичні аспекти обліку: визначення ступеня пошкодження: проводиться інвентаризація для фіксації факту пошкодження та встановлення його причини; оформлюється актом про списання або актом про виявлення недочетів, де вказується ступінь пошкодження та його вплив на вартість [3]. Втрачена вартість активу визначається на основі його балансової вартості на момент пошкодження, зменшеної на ліквідаційну вартість (якщо така є). Якщо пошкодження не призводить до повної втрати активу, а лише зменшує його функціональність, може застосовуватися метод нарахування резервів на зменшення корисної вартості активів або переоцінка активів. Втрачена вартість активу відображається в бухгалтерському обліку як збиток (на рахунку 947 «Нестачі, втрати від псування» або іншому відповідному рахунку), якщо пошкодження призводить до повної втрати активу або його списання. Якщо пошкодження призводить до зменшення корисної вартості, то на базі балансової вартості активу, яка відображається на рахунку 949 «Інші витрати операційної діяльності».

Практичне застосування методики показує, що основними викликами є: недостатня автоматизація процесів оцінки та фіксації збитків; обмежений доступ до пошкоджених активів у зонах бойових дій; складність підтвердження фактів знищення на окупованих територіях; потреба в гармонізації національних стандартів з міжнародними, зокрема IAS 36 «Зменшення корисності активів».

Література

1. Про збір, обробку та облік інформації про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України: Постанова КМУ від 26.03.2022 № 380.

2. Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації: Постанова КМУ від 20.03.2022 № 326.

3. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879.

4. Про затвердження Порядку надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, з використанням електронної публічної послуги «Відновлення»: Постанова КМУ від 21.04.2023 № 381.

5. Про затвердження Методики визначення шкоди та обсягу збитків, завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності: Наказ Міністерства економіки України. Фонд державного майна України від 18.10.2022 №3904/1223.

Марченко К.І.,

здобувачка 2 курсу

факультету судового та міжнародного права,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ПЕРЕВАГИ, РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ

Актуальність впровадження хмарних технологій у сферу бухгалтерського обліку в Україні набула особливої гостроти в умовах повномасштабної військової агресії та загальної цифрової трансформації економіки. Військові дії зумовили необхідність забезпечення безперервності бізнес-процесів та збереження критично важливої інформації незалежно від фізичного розташування офісів чи серверів. Традиційні локальні системи обліку виявилися вкрай вразливими до фізичного знищення, кібератак, збоїв в електропостачанні та неможливості